

OPENBAAR LICHAAM

BONAIRE

Eilandsraadbesluit van

Archiefnr.

Overwegende:
dat integriteit van politieke bestuurders een van de belangrijkste voorwaarden vormt voor het vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur;
dat de eilandgedeputeerden het vertrouwen van de burgers in het bestuur erkennen als een belangrijke voorwaarde voor het functioneren van de democratie, de rechtsstaat en de gehele overheid.

Gelet op:
artikel 53, tweede lid, Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

BESLUIT vast te stellen:

GEDRAGSCODE EILANDGEDEPUTEERDEN

Hoofdstuk 1 Toepassing van de gedragscode

Artikel 1

1. Deze gedragscode is van toepassing op de eilandgedeputeerden¹.
2. Elke eilandgedeputeerde ontvangt bij het aantreden een exemplaar van deze gedragscode.
3. Eilandgedeputeerden zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het handelen in overeenstemming met de in deze gedragscode neergelegde basiswaarden en gedragsafspraken. Een eilandgedeputeerde is aanspreekbaar op de naleving van deze code. Als een eilandgedeputeerde voor een dilemma komt te staan, maakt hij of zij dit bespreekbaar in de werkomgeving en houdt rekening met de uitkomst van die coördinatie.
4. In gevallen waarin deze gedragscode niet voorziet vindt coördinatie over eventuele aanpassing plaats in het bestuurscollege.
5. In gevallen waarbij toepassing van de gedragscode door eilandgedeputeerden niet eenduidig is vindt coördinatie plaats in de vergadering van het bestuurscollege.
6. De gezaghebber treedt functioneel, als voorzitter van het bestuurscollege, op als bewaker en stimulator van de bestuurlijke integriteit van het bestuurscollege.
7. Deze gedragscode is openbaar en wordt gepubliceerd op de website van het openbaar lichaam, een schriftelijke versie is bij de eilandsecretaris te raadplegen.

¹ Er is een eigen gedragscode voor de gezaghebber.

Hoofdstuk 2 De zuiverheid van de besluitvorming

Artikel 2

Elke eilandgedeputeerde bewaakt de zuiverheid van de besluitvorming.

Hoofdstuk 3 Regels rondom belangenverstrengeling

Paragraaf 3.1 Persoonlijk belang²

Artikel 3

1. Een eilandgedeputeerde mag zijn of haar invloed en stem niet gebruiken om een persoonlijk belang veilig te stellen of het belang van een ander of organisatie bij wie hij of zij een persoonlijke betrokkenheid heeft.
2. Een eilandgedeputeerde moet actief en uit zichzelf de schijn van belangenverstrengeling tegengaan.
3. Indien de onafhankelijke oordeelsvorming van een eilandgedeputeerde over een onderwerp in het geding kan zijn, geeft hij of zij bij de besluitvorming daarover aan in hoeverre het onderwerp hem of haar persoonlijk aangaat.
4. Een eilandgedeputeerde die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten of zaken aan het openbaar lichaam, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht.

---

² Zie artikel 41, eerste lid, WoIBES: Bloed en aanverwantschap tot en met de tweede graad of huwelijk mag niet bestaan tussen leden van het bestuurscollege (zie Bijlage 2).

Paragraaf 3.2 Onverenigbare functies en handelingen

Artikel 4

1. Een eilandgedeputeerde mag bepaalde in de WOLBES³ opgesomde functies niet uitoefenen in combinatie met zijn of haar politieke functie (zie Bijlage 1).
2. Een eilandgedeputeerde mag bepaalde in de WOLBES opgesomde overeenkomsten en handelingen niet aangaan in combinatie met zijn of haar politieke functie (zie Bijlage 2)

Artikel 5

1. Een eilandgedeputeerde maakt openbaar welke betaalde en onbetaalde functies hij of zij vervult (zie Bijlage 3).
2. Door de eilandsecretaris wordt zorg gedragen voor een geactualiseerde openbare lijst met functies van de eilandgedeputeerden. Op deze lijst wordt tevens vermeld voor welke organisatie de functie wordt verricht, en of de werkzaamheden al dan niet bezoldigd zijn.
3. Een eilandgedeputeerde vervult geen nevenfuncties waarbij sprake is of kan zijn van strijdigheid met het belang van het openbaar lichaam of die een structureel risico vormen voor een integer invulling van zijn of haar politieke functie.
4. Een eilandgedeputeerde behoudt geen inkomsten uit hoofde van een 'qualitate qua' nevenfunctie, tenzij dat op grond van de wet geheel of gedeeltelijk is toegestaan. De inkomsten – uitgezonderd onkosten - worden gestort in de kas van het openbaar lichaam.
5. Onkosten vanwege nevenfuncties die niet 'qualitate qua' worden vervuld komen niet ten laste van het openbaar lichaam.

Artikel 6

Een eilandgedeputeerde dient bij de Rijksvertegenwoordiger een schriftelijke verklaring in van zijn of haar substantiële financiële belangen⁴ - waaronder aandelen, opties en derivaten - in ondernemingen waarmee het openbaar lichaam zaken doet of waarin het openbaar lichaam een belang heeft. Ook een tussentijds ontstaan substantieel financieel belang wordt opgegeven.

Artikel 7

Oud-eilandgedeputeerden worden gedurende een jaar na het eind van de zittingstermijn uitgesloten van het, buiten dienstbetrekking, tegen beloning verrichten van werkzaamheden bij het openbaar lichaam.

³ Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba

⁴ Artikel 49, derde lid, WOLBES: Geen opgave hoeft te worden gedaan van belangen, zaken, met uitzondering van onroerende zaken, rechten, Vorderingen en schulden, waarvan de waarde niet meer dan USD 11.175 bedraagt (zie Bijlage 5). De Rijksvertegenwoordiger en degenen die in zijn opdracht handelen zijn overigens ex artikel 51, WOLBES, verplicht tot geheimhouding van de verklaringen, uitgezonderd mededeling aan instanties die zijn belast met de opsporing en vervolging van strafbare feiten.

Hoofdstuk 4 Regels rondom het voorkomen van corruptie⁵

Paragraaf 4.1 Voorkomen van corruptie

Artikel 8

Een eilandgedeputeerde mag zijn of haar invloed en stem niet laten kopen of beïnvloeden door geld, goederen of diensten die hem of haar zijn gegeven of in het vooruitzicht zijn gesteld (zie Bijlage 4).

Artikel 9

Een eilandgedeputeerde gaat actief en uit zichzelf de schijn van corruptie tegen.

Paragraaf 4.2 Aannemen van geschenken

Artikel 10

Een eilandgedeputeerde neemt geen geschenken in geld aan die hem of haar uit hoofde of vanwege zijn functie worden aangeboden. In het algemeen neemt hij of zij geen geschenken aan waarvan de indruk bestaat of waarbij de bedoeling is dat een tegenprestatie wordt verlangd.

Artikel 11

1. Geschenken die eilandgedeputeerden uit hoofde van hun ambt ontvangen, met uitzondering van de geschenken bedoeld in het zesde lid, worden binnen 7 dagen gemeld aan de eilandsecretaris.
2. Geschenken aan eilandgedeputeerden met een waarde van USD 50 of meer, met uitzondering van de gevallen genoemd in het zesde lid, onderdeel b, worden eigendom van het openbaar lichaam, Het openbaar lichaam geeft hieraan een passende bestemming.
3. Een eilandgedeputeerde mag bij uitzondering een geschenk van maximaal USD 50 niet teruggeven of terugsturen in gevallen waarin het terugsturen de gever ernstig zou kwetsen of bijzonder in verlegenheid zou brengen, of als het teruggeven of terugsturen om praktische redenen onwerkbaar is.
4. Als geschenken om een van de in het derde lid genoemde redenen niet zijn teruggegeven of -gestuurd wordt dit binnen 7 dagen gemeld aan de eilandsecretaris. De geschenken worden dan eigendom van het openbaar lichaam en er wordt een bestemming voor gezocht.
5. De eilandsecretaris registreert de geschenken en hun bestemming. Het register is openbaar.
6. Geschenken die niet hoeven te worden gemeld zijn:
  - a. geschenken met een waarde van maximaal USD 50,-⁶, en

⁵ Conform de eed (verklaring en belofte) bij benoeming tot eilandgedeputeerde, artikel 47, WOLBES, zie ook artikel 69, WOLBES, zie Bijlage 4.

⁶ In de meeste Nederlandse gemeenten is in de gedragscode gemeenteraadsleden/wethouders bepaald dat geschenken met een waarde van maximaal 50 Euro door het gemeenteraadslid cq de wethouder mogen worden aangenomen en dat deze geschenken niet hoeven te worden gemeld.

- b. geschenken ontvangen in de periode van 1 december tot 6 januari van het direct daaropvolgende kalenderjaar met een waarde van maximaal USD 100,-.

Artikel 12

1. Geschenken die eilandgedeputeerden niet willen of kunnen accepteren worden door hen teruggestuurd naar de afzender met het verzoek dergelijke geschenken niet meer aan te bieden. De eilandgedeputeerde meldt dit aan het bestuurscollege.
2. Geschenken en giften worden niet op het huisadres ontvangen. Indien dit toch is gebeurd meldt een eilandgedeputeerde dit aan het bestuurscollege waarna een besluit over de bestemming van het geschenk wordt genomen.
3. Aanbiedingen aan een eilandgedeputeerde in de uitoefening van zijn of haar ambt⁸ voor privéwerkzaamheden of kortingen op privégoederen worden niet geaccepteerd.

Paragraaf 4.3 Aannemen van faciliteiten en diensten

Artikel 13

Een eilandgedeputeerde accepteert geen faciliteiten en diensten van derden die hem of haar uit hoofde van of vanwege zijn of haar functie worden aangeboden.

Artikel 14

Een eilandgedeputeerde accepteert per uitzondering faciliteiten of diensten van derden als het weigeren ervan het werk van het bestuur onmogelijk of onwerkbaar zou maken en de schijn van corruptie minimaal is.

⁷ Een sterk gewortelde traditie van vele jaren in Bonaire (en overige eilanden ex-Nederlandse Antillen) is dat in de kerstperiode (relatie)geschenken meestal bestaande uit een mand met versnaperingen, wijn, etc. door m.n. bedrijven maar ook privépersonen aan het bestuurscollege worden aangeboden. Dit kan worden beschouwd als een dankzegging voor hun werkzaamheden t.b.v. het openbaar lichaam in het jaar dat bijna voorbij is. De gevers vinden het erg belangrijk om dan -één maal per jaar- zo'n gesje te doen en met een mooie mand voor de dag te komen en zouden het als een belediging ervaren als hun geschenk(mand) geweigerd werd.

⁸ Net als iedere andere burger mag de eilandgedeputeerde als privépersoon korting bedingen en ingaan op speciale aanbiedingen. Ook hier zal een eilandgedeputeerde eigen inzicht moeten gebruiken of een ongevoon voordelige aanbieding of korting speciaal aan hem of haar als privépersoon misschien toch liever niet moet worden geaccepteerd, niet kosher is. Echter iemand kan ook op grond van bijv. vriendschapsbanden een heel voordelige aanbieding doen aan een gedeputeerde als privépersoon die dit aanbod dan gewoon kan aannemen, dus ook hier is uitgangspunt: wat is wijsheid, beoordeling naar eigen inzicht rekening houdende met de integriteit.

Artikel 15

Een eilandgedeputeerde gebruikt faciliteiten of diensten van derden die uit hoofde of vanwege de bestuursfunctie worden aangeboden, niet voor privédoeleinden.

Paragraaf 4.4 Aannemen van lunches, diners, recepties en uitnodigingen

Artikel 16

1. Een eilandgedeputeerde accepteert lunches, diners en recepties die door derden betaald worden alleen als dat voor het werk van het bestuurscollege noodzakelijk is en de schijn van corruptie minimaal is.
2. Een eilandgedeputeerde zendt een schriftelijke mededeling aan het bestuurscollege van uitnodigingen voor excursies en evenementen op kosten van derden.

Hoofdstuk 5 Bestuurlijke uitgaven, onkostenvergoedingen, reizen⁹ en voorzieningen

Artikel 17

1. Uitgaven worden uitsluitend vergoed als de hoogte en de functionaliteit ervan kunnen worden aangetoond. Een eilandgedeputeerde is terughoudend bij het in rekening brengen van uitgaven die zich op het grensvlak van privé en publiek bevinden.
2. Een eilandgedeputeerde declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.
3. In geval van twijfel omtrent een declaratie wordt dit voorgelegd aan de voorzitter van het bestuurscollege en zo nodig ter besluitvorming aan het bestuurscollege voorgelegd..

Artikel 18

Het bestuurscollege kan bepalen dat eilandgedeputeerden gebruik maken van een dienstauto (met of zonder chauffeur) en dat van de dienstauto gebruik kan worden gemaakt voor woon-werkverkeer en voor de uitoefening van qualitate qua nevenfuncties.

Artikel 19

Een eilandgedeputeerde accepteert werkbezoeken waarbij reis- en verblijfskosten door derden worden betaald alleen bij hoge uitzondering. Een dergelijke invitatie dient altijd vooraf schriftelijk te worden meegedeeld aan het bestuurscollege en door het college te worden besproken. De invitatie mag alleen geaccepteerd worden als het bezoek aantoonbaar van groot belang is voor het openbaar lichaam en de schijn van corruptie minimaal is. Van een dergelijk werkbezoek wordt altijd een schriftelijk verslag gemaakt voor het bestuurscollege.

---

⁹ Onder een reis wordt verstaan een reis buiten Bonaire, inbegrepen reizen naar Aruba, Curaçao, Sint Maarten, of naar Sint Eustatius, Saba en Nederland.

Artikel 20

1. Een eilandgedeputeerde meldt het voornemen tot een buitenlandse reis of een uitnodiging daartoe vooraf schriftelijk aan het bestuurscollege en verschaft daarbij informatie over het doel van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap, de geraamde kosten en de wijze waarop van de reis verslag wordt gedaan.
2. Het ten laste van het openbaar lichaam meereizen van de partner van een eilandgedeputeerde naar en in het buitenland is uitsluitend toegestaan wanneer dit gebeurt op uitnodiging van de ontvangende partij en het belang van het openbaar lichaam daarmee gediend is. Het meereizen van de partner wordt bij de besluitvorming betrokken.
3. Het anderszins meereizen naar en in het buitenland van derden op kosten van het openbaar lichaam is niet toegestaan.

Artikel 21

Het verlengen van een buitenlandse dienstreis voor privédoeleinden is toegestaan, mits dit is betrokken bij de besluitvorming. De extra reis- en verblijfkosten komen volledig voor rekening van de betreffende eilandgedeputeerde.

Artikel 22

Gebruik van eigendommen of voorzieningen van het openbaar lichaam voor privédoeleinden is niet toegestaan tenzij het betreft bruikleen van een fax, mobiele telefoon en computer en printer die mede voor privédoeleinden kunnen worden gebruikt.

Hoofdstuk 6 Regels rondom het gebruik van faciliteiten en middelen van het openbaar lichaam

Artikel 23

Een eilandgedeputeerde maakt geen gebruik van eigendommen of voorzieningen van het openbaar lichaam voor privédoeleinden.

Artikel 24

Een eilandgedeputeerde houdt zich aan het beleid dat is vastgesteld voor het gebruik van interne voorzieningen van algemene aard, zoals computerapparatuur met toebehoren, telefoon, fax en dergelijke (zie Bijlage 6)

Artikel 25

Een eilandgedeputeerde houdt zich aan het beleid dat is vastgesteld met betrekking tot onkostenvergoedingen en declaraties (zie Bijlage 7).

Hoofdstuk 7 Informatie

Artikel 26

Eilandgedeputeerden geven de eilandsraad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft, tenzij het verstrekken daarvan in strijd is met het openbaar belang.

Artikel 27

1. Eilandgedeputeerden gaan zorgvuldig om met informatie waarover zij door hun functie beschikken en gebruiken deze alleen ten behoeve van het doel waarvoor die informatie is verstrekt.
2. Een eilandgedeputeerde maakt niet ten eigen bate of ten bate van derden gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie.
3. Een eilandgedeputeerde houdt geen informatie achter, tenzij deze geheim of vertrouwelijk is en het niet geven van informatie mogelijk is op grond van de Wet openbaarheid van bestuur BES.

Artikel 28

Een eilandgedeputeerde die de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij of zij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, is verplicht tot geheimhouding van die gegevens. Behalve als de wet hem of haar tot mededeling verplicht of uit zijn of haar taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit.

Artikel 29

1. Eilandgedeputeerden gaan vertrouwelijk om met privacygevoelige gegevens en dragen er zorg voor dat zij informatie zodanig beheren dat onbevoegden daarvan geen kennis kunnen nemen.
2. Eilandgedeputeerden zorgen ervoor dat stukken met vertrouwelijke gegevens veilig worden opgeborgen en dat computerbestanden beveiligd zijn.

Artikel 30

Een eilandgedeputeerde gaat verantwoord om met de e-mail, internetfaciliteiten en de sociale media van het openbaar lichaam.

Hoofdstuk 8   Regels rondom de onderlinge omgang en de gang van zaken tijdens de vergadering van het bestuurscollege

Artikel 31

Leden van het bestuurscollege gaan respectvol met elkaar om. Leden van het bestuurscollege gaan respectvol met eilandsraadsleden om.

Artikel 32

Leden van het bestuurscollege bejegenen elkaar correct in woord, gebaar en geschrift.

Leden van het bestuurscollege bejegenen eilandsraadsleden correct in woord, gebaar en geschrift.

Artikel 33

Een eilandgedeputeerde onthoudt zich van machtsmisbruik, seksuele intimidatie en agressie.

Artikel 34

Een eilandgedeputeerde houdt zich tijdens vergaderingen van het bestuurscollege aan het Reglement van orde bestuurscollege Bonaire.

Hoofdstuk 9 Regels rondom de gedragscode zelf

Artikel 35

1. De eilandsraad stelt de gedragscode vast voor de eilandsraad, voor de eilandgedeputeerden en voor de gezaghebber.

Artikel 36

1. Het bestuurscollege ziet erop toe dat de eilandgedeputeerden de gedragscode voor eilandgedeputeerden naleven.
2. De eilandgedeputeerden zien erop toe dat de gezaghebber de gedragscode van de gezaghebber naleeft.

Artikel 37

1. Eilandgedeputeerden kunnen besluiten tot het instellen van een vertrouwenspersoon waar gedeputeerden met hun dilemma's terecht kunnen.
2. Als het vermoeden bestaat dat een eilandgedeputeerde zich niet aan deze gedragscode houdt stelt de voorzitter van het bestuurscollege een onderzoek in en maakt de zaak aanhangig in het bestuurscollege. De voorzitter kan dit uit eigen beweging doen of op verzoek van een of meer leden van het bestuurscollege. Het instellen van dit onderzoek wordt voorafgaand schriftelijk als agendapunt ingebracht in de vergadering van het bestuurscollege. De eilandgedeputeerde die het aangaat verlaat voor de duur van de bespreking van voornoemd agendapunt de vergaderzaal. Afhankelijk van de aard en omvang van het vermoeden kan het bestuurscollege besluiten tot een extern onderzoek. De eilandgedeputeerde die het aangaat wordt onverwijld geïnformeerd over de uitkomst van de bespreking van voornoemd agendapunt.
3. Het bestuurscollege kan bij schending van de gedragscode door een lid van het bestuurscollege besluiten tot het bespreken hiervan met het betreffende lid. Indien herhaaldelijk bespreken niet heeft geholpen kan het bestuurscollege besluiten het betreffende lid aan te spreken¹⁰. Artikel 1, vierde en vijfde lid, is van toepassing.
4. Indien het vermoeden¹¹ bestaat dat er strafrechtelijke aspecten kleven aan het handelen van een eilandgedeputeerde brengt de voorzitter dit ter kennis van het openbaar ministerie. Beginselen van transparantie en van hoor en wederhoor worden hierbij zoveel mogelijk toegepast. Zodra dit mogelijk is wordt de aangelegenheid besproken in het bestuurscollege.

De gezaghebber

De eilandsecretaris

¹⁰ Procedure aanspreken: het gedragsonderdeel waarop wordt aangesproken wordt schriftelijk benoemd met verwijzing naar het betreffende artikel van de gedragscode, met motivering, de eilandgedeputeerde wordt ten minste 48 uur vooraf schriftelijk op de hoogte gesteld van het 'aanspreken'. Het 'aanspreken' vindt plaats in een besloten vergadering van het bestuurscollege. Met 'herhaaldelijk' wordt bedoeld meer dan 2 keer binnen 3 maanden. Het 'aanspreken' vindt plaats met toepassing van alle principes van hoor en wederhoor.

¹¹ Het betreft hierbij 'een vermoeden', niet de wettelijke verplichting van openbare colleges of ambtenaren tot onverwijld aangifte bij het in de uitoefening van hun bediening kennis krijgen van een misdrijf (ambtsmisdrijf of misdrijf door ambtenaar, of door misdrijf inbreuk maken op regeling) als bedoeld in artikel 200, Wetboek van Strafvordering BES.

BILLAGI 1

Artikel 40, Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (WolBES)
Onverenigbare functies

1. Een eilandgedeputeerde is niet tevens:
  - a. minister;
  - b. staatssecretaris;
  - c. lid van de Raad van State;
  - d. lid van de Algemene Rekenkamer;
  - e. Nationale ombudsman;
  - f. substituut-ombudsman als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Wet Nationale ombudsman;
  - g. Rijksvertegenwoordiger;
  - h. lid van een eilandsraad;
  - i. gezaghebber;
  - j. lid van de gezamenlijke rekenkamer;
  - k. gezamenlijke ombudsman of lid van de gezamenlijke ombudscmissie;
  - l. ambtenaar, door of vanwege het bestuur van een openbaar lichaam aangesteld of daaraan ondergeschikt;
  - m. ambtenaar, door of vanwege het Rijk aangesteld, tot wiens taak behoort het verrichten van werkzaamheden in het kader van het toezicht op het openbaar lichaam;
  - n. functionaris die krachtens de wet of algemene maatregel van bestuur het bestuur van een openbaar lichaam van advies dient.
2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onderdeel h, kan een eilandgedeputeerde tevens lid zijn van de eilandsraad van het openbaar lichaam waar hij eilandgedeputeerde is gedurende het tijdvak dat:
  - a. aanvangt op de dag van de stemming voor de verkiezing van de leden van de eilandsraad en eindigt op het tijdstip waarop de eilandgedeputeerden ingevolge artikel 54, eerste lid, WolBES aftreden, of
  - b. aanvangt op het tijdstip van zijn benoeming tot eilandgedeputeerde en eindigt op het tijdstip met ingang waarvan goedkeuring van de geloofsbrief van zijn opvolger als lid van de eilandsraad onherroepelijk is geworden of waarop het centraal stembureau heeft beslist dat geen opvolger kan worden benoemd.
3. De eilandgedeputeerde bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, wordt geacht ontslag te nemen als lid van de eilandsraad met ingang van het tijdstip waarop hij zijn benoeming tot eilandgedeputeerde aanvaardt. Artikel X 6 van de Kieswet is van overeenkomstige toepassing.
4. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onderdeel l, kan een eilandgedeputeerde tevens zijn:
  - a. ambtenaar van de burgerlijke stand;
  - b. vrijwilliger of ander persoon die uit hoofde van een wettelijke verplichting niet bij wijze van beroep hulpdiensten verricht;
  - c. ambtenaar werkzaam voor een school voor openbaar onderwijs.

BIJLAGE 2

Artikel 53 j° artikel 16, Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Artikel 53, **WolBES**, Voorkomen belangenverstremgeling

1. Artikel 16, eerste en tweede lid, is van overeenkomstige toepassing op de eilandgedeputeerden.
2. De eilandsraad stelt voor de eilandgedeputeerden een gedragscode vast.

Artikel 16, **WolBES**, Voorkomen belangenverstremgeling

1. Een lid van de gezamenlijke rekenkamer mag niet:
  - a. als advocaat, procureur of adviseur in geschillen werkzaam zijn ten behoeve van het openbaar lichaam of het eilandsbestuur dan wel ten behoeve van de wederpartij van het openbaar lichaam of het eilandsbestuur;
  - b. als gemachtigde in geschillen werkzaam zijn ten behoeve van de wederpartij van het openbaar lichaam of het eilandsbestuur;
  - c. als vertegenwoordiger of adviseur werkzaam zijn ten behoeve van derden tot het met het openbaar lichaam aangaan van:
    - 1°. overeenkomsten als bedoeld in onderdeel d;
    - 2°. overeenkomsten tot het leveren van onroerende zaken aan het openbaar lichaam;
  - d. rechtstreeks of middellijk een overeenkomst aangaan betreffende:
    - 1°. het aannemen van werk ten behoeve van het openbaar lichaam;
    - 2°. het buiten dienstbetrekking tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van het openbaar lichaam;
- 3°. het leveren van roerende zaken anders dan om niet aan het openbaar lichaam;
- 4°. het verhuren van roerende zaken aan het openbaar lichaam;
- 5°. het verwerven van betwiste vorderingen ten laste van het openbaar lichaam;
- 6°. het van het openbaar lichaam onderhands verwerven van onroerende zaken of beperkte rechten waaraan deze zijn onderworpen;
- 7°. het onderhands huren of pachten van het openbaar lichaam.
2. Van het eerste lid, aanhef en onderdeel d, kan de Rijksvertegenwoordiger onthefing verlenen.
3. De eilandsraad stelt voor zijn leden een gedragscode vast.

BILLAGE 3

Artikel 48 j° artikel 13, Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, Bekendmaking nevenfuncties

Artikel 48, WoLBES, Nevenfuncties

1. Een eilandgedeputeerde vervult geen nevenfuncties waarvan de uitoefening ongewenst is met het oog op een goede vervulling van zijn functie als eilandgedeputeerde.
2. Een eilandgedeputeerde meldt zijn voornemen tot aanvaarding van een nevenfunctie aan de eilandsraad.
3. Artikel 13 is van overeenkomstige toepassing op de eilandgedeputeerde.

Artikel 13, WoLBES, Bekendmaking nevenfuncties

1. De leden van de eilandsraad maken openbaar welke andere functies dan het lidmaatschap van de eilandsraad zij vervullen.
2. De openbaarmaking vindt plaats terstond na benoeming tot lid van de eilandsraad of na aanvaarding van een andere functie en geschiedt door terinzagelegging van een opgave van de functies op het bestuurskantoor van het openbaar lichaam¹².

---

¹² Het ter inzage leggen geschiedt in het bestuurskantoor bij de eilandsecretaris.

BIJLAGE 4

Artikel 47, Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, tekst van de eed (verklaring en belofte) bij benoeming tot eilandsraadslid

1. Alvorens hun functie te kunnen uitoefenen, leggen de eilandgedeputeerden in de vergadering van de eilandsraad, in handen van de voorzitter, de volgende eed (verklaring en belofte) af:
«Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot eilandgedeputeerde benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer (beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de eilandsraad naar eer en geweten zal vervullen. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!»
 («Dat verklaar en beloof ik!»)
2. In plaats van in het Nederlands kan de eed (verklaring en belofte) in het Papiaments of het Engels worden afgelegd.
3. Wanneer de eed (verklaring en belofte) in het Papiaments wordt afgelegd, luidt de tekst van de eed (verklaring en belofte) als volgt:
«Mi ta hura (deklará) ku pa mi nombramentu den e kargo o funshon di diputado mi no a duna ni primintí, ni direkta- ni indirektamente, bou di ningun nòmber ni denominashon ni preteksto, ningun regalo ni fabor. Mi ta hura (deklará i primintí) ku mi no a risibí ni mi no a aseptá, ni lo mi no aseptá, ni direkta- ni indirektamente, ningun regalo ni ningun promesa di hasi algu o laga di hasi algu den e kargo o funshon en kuestion. Mi ta hura (primintí) ku lo mi ta fiel na Konstitushon, ku lo mi kumpli ku lei i ku lo mi kumpli ku mi obligashon komo diputado segun mi konsenshi i honor. Ku Dios Todopoderoso yudami!»
 («Esei mi ta deklará i primintí!»)
4. Wanneer de eed (verklaring en belofte) in het Engels wordt afgelegd, luidt de tekst van de eed (verklaring en belofte) als volgt:
«I swear (affirm) that I neither gave nor promised any gift or favour, either directly or indirectly, under any name or pretext whatsoever, in order to be appointed member of the island executive. I swear (affirm and promise) that I have made no gift or promise, and shall accept no gift or promise, either directly or indirectly, in order to do or to omit to do anything in the course of my duties. I swear (promise) that I will bear allegiance to the Constitution, that I will observe the laws and that I will perform my duties as member of the island executive in good faith. So help me God Almighty!»
 («This I affirm and promise!»)

VERVOLG BIJLAGE 4

Artikel 69, WolBES, Stemming

De artikelen 29, eerste tot en met derde lid, 30 en 31 zijn ten aanzien van de vergaderingen van het bestuurscollege van overeenkomstige toepassing.

Artikel 29, WolBES, Verbod deelname aan stemming

1. Een lid van de eilandsraad neemt niet deel aan de stemming over:
  - a. Een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken;
  - b. De vaststelling of goedkeuring der rekening van een lichaam waaraan hij rekenplichtig is of tot welks bestuur hij behoort.
2. Bij een schriftelijke stemming wordt onder het deelnemen aan de stemming verstaan het inleveren van een stembriefje.
3. Een benoeming gaat iemand persoonlijk aan, wanneer hij behoort tot de personen tot wie de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt.

Artikel 30 en 31 betreffen stemming: vereiste aantal leden voor geldige stemming etc.

BILLAGES

Artikel 49, Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, Opgave zakelijke belangen

1. Een eilandgedeputeerde dient bij de Rijksvertegenwoordiger binnen dertig dagen na aanmelding van zijn benoeming en binnen dertig dagen na zijn ontslag een schriftelijke verklaring in met:
  - a. Een nauwkeurige omschrijving van de zakelijke belangen die hij en zijn echtgenote hebben of beheren;
  - b. Een nauwkeurige omschrijving van de onroerende zaken, roerende zaken, op geld waardeerbare rechten alsmede vorderingen en schulden van hem en zijn echtgenoot;
  - c. Een nauwkeurige omschrijving van de aard van zijn nevenfuncties alsmede de functies van zijn echtgenoot;
  - d. De vermelding of aan de nevenfuncties inkomsten of voordelen in welke vorm dan ook, zijn verbonden en voor zover een geldelijke vergoeding daaraan is verbonden de omvang daarvan.
2. Artikel 41, tweede tot en met vierde lid, is van toepassing.
3. Geen opgave hoeft te worden gedaan van belangen, zaken, met uitzondering van onroerende zaken, rechten, vorderingen en schulden, waarvan de waarde niet meer dan USD 11.175 bedraagt.
4. De verklaring wordt door de eilandgedeputeerde ondertekend.
5. Bij ministeriële regeling wordt voor de verklaring een model vastgesteld.

Artikel 51, WoIBES, geheimhoudingsplicht verklaring ex artikel 49

De Rijksvertegenwoordiger en degenen die in zijn opdracht handelen zijn verplicht tot geheimhouding van de op grond van artikel 49 ontvangen verklaringen. Zij verstrekken de verklaringen of doen hierover slechts mededeling aan instanties die zijn belast met opsporing en vervolging van strafbare feiten.

VERVOLG BIJLAGE 5

Artikel 41, **WolBES**, Verbod bloed- of aanverwantschap

1. Bloed- of aanverwantschap tot en met de tweede graad of huwelijk mag niet bestaan tussen leden van het bestuurscollege.
2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt:
  - a. een ongehuwd samenlevende gelijk gesteld met een echtgenoot;
  - b. als ongehuwd tevens aangemerkt degene die duurzaam gescheiden leeft van zijn echtgenoot.
3. In het tweede lid wordt verstaan onder ongehuwd samenlevende: de ongehuwde meerderjarige die met een andere ongehuwde meerderjarige een gezamenlijke huishouding voert, met uitzondering van bloedverwanten in de eerste graad.
4. In het derde lid wordt verstaan onder het voeren van een gezamenlijke huishouding de situatie waarin twee personen hun hoofdverblijf hebben in dezelfde woning en:
  - a. zij blijk even zorg te dragen voor elkaar door middel van het leveren van een bijdrage in de kosten van de huishouding dan wel anderszins;
  - b. zij met elkaar gehuwd zijn geweest;
  - c. zij elkaars geregistreerde partner zijn geweest;
  - d. eerder met elkaar ongehuwd samenlevend zijn geweest, of
  - e. de man het kind van de vrouw heeft erkend.

BIJLAGE 6

Gebruik interne voorzieningen van algemene aard¹³

Een lid van het bestuurscollege houdt zich aan het beleid dat is vastgesteld voor het gebruik van interne voorzieningen van algemene aard, computerapparatuur met toebehoren, telefoon, fax en dergelijke

Opmerking: thans is er geen formele vastgestelde regeling door het bestuurscollege. Zodra dit het geval is zal het worden toegevoegd aan deze gedragscode.

---

¹³ Artikel 24: Een lid van het bestuurscollege houdt zich aan het beleid en de procedures met betrekking tot onkostenvergoedingen en declaraties.

BIJLAGE 7

Procedures onkostenvergoedingen en declaraties¹⁴

Opmerking: thans is er geen formele vastgestelde regeling door het bestuurscollege. Zodra dit het geval is zal het worden toegevoegd aan deze gedragscode.

---

¹⁴ Artikel 25
Een eilandgedeputeerde houdt zich aan het beleid dat is vastgesteld met betrekking tot onkostenvergoedingen en declaraties